

EN ØY AV FRIHET I ET HAV AV NØDVENDIGHET – HANNAH ARENDTS FENOMENOLOGISKE MAKTBEGREP

MESTERBREV VED HELGA FORUS

Hva handler masteroppgaven din om?

Den handler om Hannah Arendts maktbegrep, og tar sitt utgangspunkt i en undersøkelse av sammenhengen mellom Arendts politiske teori og Heideggers fenomenologiske metode. Videre undersøker den Arendts maktbegrep opp mot andre teorier om makt, fortrinnsvis hos Weber, Habermas og Beauvoir.

Hva argumenterer du for/mot i oppgaven din?

Jeg argumenterer mot lesninger av Arendt som en underordnet og «egentlig» anti-demokratisk disippel av Heidegger, og for at Arendt videreutvikler fenomenologien i en radikalt demokratisk retning. Videre argumenterer jeg for hvordan Arendts forståelse av makt av ulike grunner er vesensforskjellig fra diverse andre maktbegreper, fra Marx og Weber til Foucault, Habermas og Beauvoir, fordi hun betrakter makt som mulighetsbetingelsen for frihet, som vesensforskjellig fra herredømme, som en motsetning til vold, og som et avgrenset, ikke gjennomsyrende, fenomen. Jeg argumenterer også for at Arendts maktbegrep kan være et fruktbart utgangspunkt for feministisk teori, da hun avgrenser makt fra privatsfæren og lokaliserer den i en (stadig krympende) offentlig sfære.

Hvorfor bør andre lese oppgaven din?

Hovedmotsetningen i liberale demokratier blir for Arendt mellom makt og byråkrati, mellom politikk og forvaltning, og da også mellom frihet og nødvendighet, heller enn mellom klassiske interessemotsetninger som arbeid og kapital, et perspektiv som kan være interessant når man analyserer politiske problemstillinger. Det er gjerne makt mot byråkrati som ligger til grunn når vi krangler om saker som asylpolitikk, sykehusnedleggelse og monsternaster. Og nå som folk endelig har begynt å lage revolusjoner igjen, er Arendts maktteori et godt utgangspunkt for å undersøke hvorfor og hvordan det lar seg gjøre. Spesielt interessant blir hennes skiller mellom makt, autoritet, kraft, styrke og vold, og hvordan revolusjonen potensielt kan skape en ny begynnelse, men at det er en eksepsjonelt vanskelig øvelse. Arendts politiske teori er på ingen måte problemfri, og med på kjøpet finner man i oppgaven diskusjoner omkring noen av fallgruvene hos Arendt. Dessuten kan den være kjekk å ha om man pleier omgang med Heidegger, da den diskuterer hvordan Arendt videreutvikler hans fenomenologi og legger bak seg de skumleste elementene hos Heidegger. Dermed gir den anledning til å lese Heidegger uten å måtte bekymre seg for å bli forført inn i et reaksjonært tåkeland. Helt trygt er det nok dog ikke, da jeg må innrømme å ha laget mitt-helt-egne-ord-med-bindestreker. Jeg følte det måtte til.

Hva er planene dine for framtiden?

Nå har jeg fått meg en veldig kjekk jobb, så nå skal jeg drive med det.